

स्वामी रामानंद तीर्थ मराठवाडा विद्यापीठ

नांदेड— ४३१६०६ (महाराष्ट्र)

SWAMI RAMANAND TEERTH MARATHWADA UNIVERSITY

NANDED-431606, MAHARASHTRA STATE, INDIA.

Established on 17th September 1994 - Recognized by the UGC U/s 2(f) and 12(B), NAAC Re-accredited with 'A' Grade

ACADEMIC (1-BOARD OF STUDIES) SECTION

Phone: (02462) 229542

Fax : (02462) 229574

Website: www.srtmun.ac.in

E-mail: bos.srtmun@gmail.com

कला विद्याशाखेतील पदवी स्तरावरील
मराठी विषयाचा सी.बी.सी.एस. पॅटर्नचा
अभ्यासक्रम शैक्षणिक वर्ष २०१६-१७
पासून लागू करण्याबाबत.

प रि प त्र क

या परिपत्रकान्वये सर्व संबंधितांना कळविण्यात येते की, दिनांक १२ मे २०१६ रोजी संपन्न झालेल्या ३६व्या मा. विद्या परिषद बैठकीतील ऐनवेळचा विषय क्र.९/३६-२०१६ च्या ठरावानुसार प्रस्तुत विद्यापीठाच्या संलग्नित महाविद्यालयांतील कला विद्याशाखेतील पदवी स्तरावरील खालील विषयाचा **C.B.C.S. (Choice Based Credit System) Pattern** चा अभ्यासक्रम शैक्षणिक वर्ष २०१६-१७ पासून लागू करण्यात येत आहे.

१. बी.ए./बी.कॉम./बी.एस्सी. मराठी (द्वितीय भाषा आणि ऐच्छिक) — प्रथम वर्ष (सत्र पहिले व दुसरे)

सदरील अभ्यासक्रम प्रस्तुत विद्यापीठाच्या www.srtmun.ac.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध आहे. तरी सदरील बाब ही सर्व संबंधितांच्या निदर्शनास आणून द्यावी.

‘ज्ञानतीर्थ’ परिसर,
विष्णुपुरी, नांदेड — ४३१ ६०६.
जा.क्र.: शैक्षणिक-०१/परिपत्रक/पदवी-सीबीसीएस अभ्यासक्रम/
२०१६-१७/८७३
दिनांक : १२.०८.२०१६.

स्वाक्षरित /—
संचालक
महाविद्यालय व विद्यापीठ विकास मंडळ

प्रत माहिती व पुढील कार्यवाहीस्तव :

- १) मा. कुलसचिव यांचे कार्यालय, प्रस्तुत विद्यापीठ.
- २) मा. परीक्षा नियंत्रक यांचे कार्यालय, प्रस्तुत विद्यापीठ.
- ३) प्राचार्य, सर्व संबंधित संलग्नित महाविद्यालये, प्रस्तुत विद्यापीठ.
- ४) उपकुलसचिव, पदव्युत्तर विभाग, प्रस्तुत विद्यापीठ.
- ५) साहाय्यक कुलसचिव, पात्रता विभाग, प्रस्तुत विद्यापीठ.
- ६) सिस्टम एक्सपर्ट, शैक्षणिक विभाग, प्रस्तुत विद्यापीठ.

स्वामी रामानंद तीर्थ मराठवाडा, विद्यापीठ, नांदेड

विषय :- मराठी

पदवी अभ्यासक्रम- सत्र पद्धती व ऐच्छिक निवड श्रेयांक पद्धत (CBCS)

बी.ए. प्रथम वर्ष - जून- २०१६ पासून लागू

सत्र	अभ्यासपत्रिका	अभ्यासपत्रिकेचे नाव	आठवड्याच्या तासिका	एकूण तासिका	अंतर्गत मूल्यांकन CA	सत्र गुण ESE	एकूण गुण	श्रेयांक
I	I	आधुनिक मराठी गद्य वाङ्मय	०४	५५	३५	४०	७५	०३
	II	आधुनिक मराठी कविता	०४	५५	३५	४०	७५	०३
II	द्वितीय भाषा S.L.I	साहित्यगाथा भाग-१	०४	५५	३५	४०	७५	०३
	III	आधुनिक मराठी गद्य वाङ्मय	०४	५५	३५	४०	७५	०३
	IV	आधुनिक मराठी कवितेतील प्रवाह	०४	५५	३५	४०	७५	०३
	द्वितीय भाषा (S.L.) II	साहित्यगाथा भाग-२	०४	५५	३५	४०	७५	०३

ऐच्छिक निवड श्रेयांक पद्धत- (CBCS) पॉटर्न

अभ्यासक्रम व गुणविभागणी

सत्र पहिले- अभ्यासपत्रिका- (I)

अभ्यासक्रम

सत्र : पहिले

एकूण तासिका= ५५

गुण= ७५

॥ बी.ए. प्रथम वर्ष- ऐच्छिक मराठी ॥

सत्र पहिले : अभ्यासपत्रिका- पहिली- “आधुनिक मराठी गद्य वाङ्मय”

घटक

कथा:

२५ तासिका

१. बी.रघुनाथ- काळी राधा
२. विभावरी शिरूरकर- बाबांचा संसार माझा कसा होणार?
३. हमीद दलवाई- लाट
४. चारूता सागर- भूक
५. जयंत नारळीकर-प्रेषिताचा संदेश
६. योगीराज वाघमारे- बेगड
७. द.ता. भोसले- सुटका
८. अमर हबीब- ईद

वैचारिक:

१५ तासिका

१. डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर- शील व सौजन्य नसेल तर
२. संत गाडगेबाबा- गाडगेबाबांचे शेवटचे कीर्तन
३. डॉ. आ.ह. साळुंखे- छत्रपती शाहू: आमचा लोकसिद्ध ईश्वर
४. शेषराव मोरे- शेतकऱ्याच्या दुःखाचे सनातन मूळ!

संपादित पुस्तक:

“आधुनिक मराठी गद्य वाङ्मय”

“साहित्यविवेक”

गुणविभागणी/ श्रेयांक

१) आधुनिक मराठी गद्य वाङ्मय- ७५ गुण (०३ श्रेयांक)

घटक:-ESE

कथा- दीर्घोत्तरी पर्यायी स्वरूपाचे दोन प्रश्न : २० गुण

वैचारिक- दीर्घोत्तरी पर्यायी स्वरूपाचा एक प्रश्न : १० गुण

बहुपर्यायी वस्तुनिष्ठ प्रश्न - कथा विभागावर ०६ प्रश्न- १० गुण

व वैचारिक विभागावर ०४ प्रश्न.

टीप:- अभ्यासपत्रिकेतील दीर्घोत्तरी प्रश्न ज्या घटकावर विचारले असतील ते घटक वगळून अन्य घटकावर वस्तुनिष्ठ प्रश्न विचारले जातील.

अंतर्गत मूल्यांकन गुणविभागणी - CA तासिका १५

संभाषण कौशल्य विकसनासाठी - १५ गुण

यात चर्चासत्र (सेमिनार)/गटचर्चा/साहित्य घटकावर भाष्य इ.

लेखनकौशल्य, शोधन व संशोधनवृत्ती विकसनासाठी- २० गुण

यात रूपरेषेवरून, वाक्प्रचार, म्हणी, घटना-प्रसंग यापैकी एकावरून

कथालेखन/वैचारिक-चिंतनात्मक, वर्णनात्मक, चरित्रात्मक एका निबंधाचे लेखन/बोलीभाषेचे स्वरूप सांगून परिसरातील बोली भाषेतील शब्द,

म्हणी, वाक्प्रचार इत्यादींचे संकलन/मुलाखत (शेतकरी, लेखक, कवी, पत्रकार, शिक्षक, चित्रकार, उद्योजक, डॉक्टर, अभिनेता, खेळाडू, समाजसेवक, राजकीय नेता इ.) अपेक्षित आहे.

सत्र पहिले- अभ्यासपत्रिका II

अभ्यासक्रम-

सत्र : पहिले

एकूण तासिका= ५५

गुण= ७५

॥ बी.ए. प्रथम वर्ष- ऐच्छिक मराठी ॥

सत्र पहिले : अभ्यासपत्रिका- २- “आधुनिक मराठी कविता”

प्रेमकविता:

८ तासिका

१. भा.रा.तांबे- सहज तुझी हालचाल
२. वा.रा. कांत- निळी जखम
३. इंदिरा संत- हाकेवरी आहे गाव
४. विठ्ठल वाघ- पिपय
५. रफिक सूरज- नखं

भावकविता:

८ तासिका

१. आरती प्रभू- मनाचा दगड
२. विंदा करंदीकर- पुन्हा एकदा
३. सुरेश भट- मनातल्या मनात मी
४. ग्रेस- आई
५. सिसिलिया काव्हालो- रस्ता

सामाजिक जाणिवेची कविता :

८ तासिका

१. भालचंद्र नेमाडे- कशाला रांगोळ्या घालता...
२. वसंत आबाजी डहाके- हे असंच चालत आलेलं असतं
३. भ.मा. परसवाळे- जागजागी
४. नारायण कुलकर्णी कवठेकर- सावज
५. मुबारक शेख- सीमेवरील गाव

राष्ट्रभक्तीपर कविता :

८ तासिका

१. कवी गोविंद- भारताची आरती
२. राष्ट्रसंत तुकडोजी- या भारतात बंधुभाव
३. शाहीर अमरशेख- बर्फ पेटला
४. साने गुरुजी- बलसागर भारत होवो
५. कुसुमाग्रज- गर्जा जय जयकार

गीत :

८ तासिका

१. ग.दि. माडगूळकर- झटकून टाक जीवा
२. शांता शेळके- रेशमांच्या रेघांनी
३. वामनदादा कर्डक- सांगा आम्हाला...
४. ना.धों. महानोर- हिवर्या पानात पानात
५. रविचंद्र हडसनकर- तुझी ममता

संपादित पुस्तक:
“आधुनिक मराठी कविता”
“काव्यवैभव”

गुणविभागणी/ श्रेयांक

आधुनिक मराठी कविता- ७५ गुण (०३ श्रेयांक)

घटक- ESE

अभ्यासक्रमातील २५ कवितांवर दीर्घोत्तरी पर्यायी

स्वरूपाचे ३ प्रश्न

३० गुण

बहुपर्यायी वस्तुनिष्ठ प्रश्न-

१० गुण

अभ्यासक्रमातील कवितांवर

टीप :- अभ्यासक्रमातील दीर्घोत्तरी प्रश्न ज्या घटकावर विचारले असतील ते घटक वगळून अन्य घटकावर वस्तुनिष्ठ प्रश्न विचारले जातील.

अंतर्गत मूल्यांकन गुणविभागणी - CA

१५ तासिका

संभाषण कौशल्यासाठी -

१५ गुण

यात चर्चासत्र (सेमिनार)/गटचर्चा/साहित्य घटकावर भाष्य इ.

लेखनकौशल्य, शोधन व संशोधनवृत्ती विकसनासाठी- २० गुण

यात अभ्यासक्रमाव्यतिरिक्त प्रेमजाणीवेची कविता, भावकविता,

सामाजिक जाणिवेची कविता, राष्ट्रभक्तीपर कविता, गीतकाव्य यापैकी एका प्रकारातील चार कवितांचे संकलन करून त्यावर भाष्य लिहा/एका कवितेचे रसगृहण/साहित्य घटकाचे/साहित्यकृतीचे/नाटक/मराठी चित्रपट/चित्र/शिल्प/नृत्य इ. कलाप्रकारांचे परीक्षण अपेक्षित आहे.

सत्र पहिले

द्वितीय भाषा- (S.L.) अभ्यासपत्रिका- (I)

सत्र : पहिले

द्वितीय भाषा मराठी (S.L)

एकूण तासिका= ५५
गुण= ७५

॥ बी.ए./बी.कॉम/बी.एस्सी व इतर प्रथम वर्ष- द्वितीय भाषा मराठी ॥

अभ्यासक्रम

सत्र पहिले : अभ्यासपत्रिका- १- “साहित्यगाथा” भाग १

गद्य विभाग:

२० तासिका

१. दृष्टांत- रूभणेयाचा दृष्टांत
२. महात्मा फुले- शेतकऱ्याचे शोषण
३. वि.द. घाटे- आऊ
४. नागनाथ कोत्तापल्ले- सर, देश म्हणजे काय हो ?
५. शंकरराव खरात- कमाई
६. रा.रं. बोराडे- लॉटरी
७. दादा कोंडके- जनता कला पथक

पद्य विभाग:

१० तासिका

१. संत जनाबाई : डोईचा पदर आला खांद्यावरी
२. संत एकनाथ- कुत्रें (भारूड)
३. ग.ल. ठोकळ- लक्षुमी
४. विठ्ठल रामजी शिंदे- हा धन्य ज्योतिबा झाला
५. बाबुराव बागूल- वेदा आधी तू होतास
६. फ.मुं शिंदे- स्वातंत्र्याने दिले
७. संतोष पवार- आम्हाला वाली कोणीच नाय

व्यावहारिक मराठी :

१० तासिका

१. पारिभाषिक संज्ञा : कृषी, न्याय, बँकिंग, शिक्षण, लेखा, रेल्वे, कार्यालयीन व्यवहार, संगणक
२. प्रसार माध्यमे : वर्तमानपत्र- बातमी
३. व्यक्तिमत्त्व विकास आणि भाषा

गुणविभागणी / श्रेयांक

साहित्यगाथा भाग-१ - ७५ गुण (०३ श्रेयांक)

घटक- ESE

गद्य विभाग- दीर्घोत्तरी पर्यायी स्वरूपाचा एक प्रश्न :	१० गुण
पद्य विभाग- दीर्घोत्तरी पर्यायी स्वरूपाचा एक प्रश्न :	१० गुण
व्यावहारिक मराठी- दीर्घोत्तरी पर्यायी स्वरूपाचा एक प्रश्न:	१० गुण

बहुपर्यायी वस्तुनिष्ठ प्रश्न- यात गद्य विभाग ०५ प्रश्न,

पद्य विभाग- ०३ प्रश्न आणि व्यावहारिक मराठी

०२ प्रश्न विचारले जातील. १० गुण

टीप- अभ्यासपत्रिकेतील दीर्घोत्तरी प्रश्न ज्या घटकावर विचारले असतील ते घटक वगळून अन्य घटकावर वस्तुनिष्ठ प्रश्न विचारले जातील.

अंतर्गत मूल्यांकन गुणविभागणी - CA १५ तासिका

संभाषण कौशल्यासाठी - १५ गुण

यात चर्चासत्र (सेमिनार)/गटचर्चा/साहित्य घटकावर भाष्य इ.

लेखनकौशल्य, शोधन व संशोधनवृत्ती विकसनासाठी- २० गुण

यात माहितीपट/आकाशवाणीवरील भाषण/एखाद्या कार्यक्रमाचे

बातमीलेखन/विशिष्ट क्षेत्रातील बातम्यांचे संकलन (कृषी, क्रीडा, राजकीय, सामाजिक, आर्थिक, शैक्षणिक, सांस्कृतिक, आरोग्य इत्यादी) करणे अपेक्षित आहे.

संपादित पुस्तक:

“साहित्यगाथा” भाग १

ऐच्छिक निवड श्रेयांक पद्धत- (CBCS) पॉटर्न

अभ्यासक्रम व गुणविभागणी

सत्र दुसरे- अभ्यासपत्रिका- (III)

॥ बी.ए. प्रथम वर्ष- ऐच्छिक मराठी ॥

एकूण तासिका= ५५
गुण= ७५

अभ्यासपत्रिका-३ - “आधुनिक मराठी गद्य वाङ्मय”

घटक :

चरित्र: १४ तासिका

१. रा.ना. चव्हाण- यशवंतरावांचे समाजकार्य
२. मो.नी. ठोके- माळकरी स्वातंत्र्य चळवळीत
३. य.दि. फडके- केशवराव जेधे
४. प्र.चिं. शेजवलकर - बांधकाम व्यवसायातील क्रांतीचे उद्गाते : बी.जी. शिर्के

प्रवासवर्णन: १३ तासिका

१. अण्णा भाऊ साठे- कलेचे माहेर
२. अनंत काणेकर- लाल ताऱ्याकडे
३. रा.भि. जोशी- दिल्ली एक ‘अजायबघर’
४. अच्युत बन : हिरोशिमा: शांततेचा संदेश देणारे शहर

ललित : १३ तासिका

१. प्रकाश नारायण संत- पानं
२. अनिल अवचट- वंशाचा दिवा
३. फादर दिब्रिटो- नजरेचा नजराणा
४. चंद्रकुमार नलगे- हरवलेल्या सावल्या

संपादित पुस्तक:

“आधुनिक मराठी गद्य वाङ्मय”

“साहित्यविविधा”

गुणविभागणी/ श्रेयांक

अभ्यासपत्रिका: आधुनिक मराठी गद्य वाङ्मय- ७५ गुण (०३ श्रेयांक)

घटक- ESE

चरित्र- दीर्घोत्तरी पर्यायी स्वरूपाचा एक प्रश्न- १० गुण

प्रवासवर्णन- दीर्घोत्तरी पर्यायी स्वरूपाचा एक प्रश्न- १० गुण

ललित- दीर्घोत्तरी पर्यायी स्वरूपाचा एक प्रश्न- १० गुण

बहुपर्यायी वस्तुनिष्ठ प्रश्न-

१० गुण

यात चरित्र विभागावर ०४ प्रश्न, प्रवासवर्णन या विभागावर

०३ प्रश्न आणि ललित विभागावर

०३ प्रश्न विचारले जातील.

टीप- अभ्यासपत्रिकेतील दीर्घोत्तरी प्रश्न ज्या घटकावर विचारले असतील ते घटक वगळून अन्य घटकावर वस्तुनिष्ठ प्रश्न विचारले जातील.

अंतर्गत मूल्यांकन गुणविभागणी- CA

१५ तासिका

संभाषण कौशल्य विकसनासाठी-

१५ गुण

यात चर्चासत्र (सेमिनार)/गटचर्चा/साहित्य घटकावर भाष्य इ.

लेखनकौशल्य, शोधन व संशोधनवृत्ती विकसनासाठी-

२० गुण

यात एका चरित्रग्रंथाचे परीक्षण/तुम्ही भेट दिलेल्या स्थळाचे व केलेल्या

प्रवासाचे वर्णन/प्रवासवर्णनपर ग्रंथाचे परीक्षण/वृत्तपत्र, आकाशवाणी, दूरदर्शन

इत्यादी प्रसारमाध्यमासाठी जाहिरातीचा नमुना तयार करणे/मुद्रितशोधन/

सर्जनात्मक लेखन (कविता, कथा, प्रसंगवर्णन, ललितलेखन इ.) अपेक्षित

आहे.

सत्र दुसरे- अभ्यासपत्रिका (IV)

गुणविभागणी/ श्रेयांक

एकूण तासिका= ५५
गुण= ७५

॥ बी.ए. प्रथम वर्ष- ऐच्छिक मराठी ॥

अभ्यासपत्रिका- ४ - “आधुनिक मराठी कवितेतील प्रवाह”

दलित कविता:

८ तासिका

१. दया पवार- कोंडवाडा
२. त्र्यंबक सपकाळे- पँथर एकलव्य
३. यशवंत मनोहर- माणसासाठी आरती
४. नामदेव ढसाळ- येथला प्रत्येक हंगाम
५. प्रकाश मोगले-उपाय

ग्रामीण कविता:

८ तासिका

१. बहिणाबाई चौधरी- संसार
२. राजा मुकुंद- वाढुळले दिस
३. एकनाथ पाटील- पेटली शिवारं
४. श्रीकांत देशमुख- गाव
५. शंकर वाडेवाले- आयुष्याची धुनी

आदिवासी कविता:

८ तासिका

१. उषाकिरण आत्राम- परिवर्तन
२. बाबाराव मडावी- कुपोषण
३. भुजंग मेश्राम- मोहळ
४. वाहरू सोनवणे- चळवळ म्हणजे
५. माधव सरकुंडे - इतिहास

स्त्रीवादी कविता :

८ तासिका

१. सुहासिनी इलेंकर- ओळख पटल्यानंतर
२. हिरा बनसोडे- शापित वांझ बेटावर
३. नीरजा- माणसं वाईट नसतात तशी

४. रजनी परूळेकर - बाहुली
 ५. अनुराधा पाटील- माझ्या डोळ्या समोरून
महानगरीय जाणिवेची कविता : ८ तासिका
 १. नारायण सुर्वे- पोस्टर
 २. अरूण काळे- सायरनचे शहर
 ३. सतीश काळसेकर- आयुष्याच्या प्रत्येक संध्याकाळी
 ४. उत्तम कांबळे- शहरांच्या सीमांवर..

संपादित पुस्तक:
 “आधुनिक मराठी कवितेतील प्रवाह”
 “शब्दरत्न”

अभ्यासपत्रिका- आधुनिक मराठी कवितेतील प्रवाह- ७५ गुण (०३ श्रेयांक)
 घटक- ESE

अभ्यासक्रमातील कवितेच्या पाच विभागावर

दीर्घोत्तरी पर्यायी स्वरूपाचे तीन प्रश्न : ३० गुण

बहुपर्यायी वस्तुनिष्ठ प्रश्न १० गुण

यात कवितेच्या पाच विभागावर प्रत्येकी ०२ प्रश्न

टीप- अभ्यासपत्रिकेतील दीर्घोत्तरी प्रश्न ज्या घटकावर विचारले असतील ते घटक वगळून अन्य घटकावर वस्तुनिष्ठ प्रश्न विचारले जातील.

अंतर्गत मूल्यांकन गुणविभागणी- CA १५ तासिका

संभाषण कौशल्य विकसनासाठी- १५ गुण

यात चर्चासत्र (सेमिनार)/गटचर्चा/साहित्य घटकावर भाष्य इ.

लेखनकौशल्य, शोधन व संशोधनवृत्ती विकसनासाठी- २० गुण

यात अभ्यासक्रमाव्यतिरिक्त दलित/ग्रामीण/आदिवासी/स्त्रीवादी/महानगरीय यापैकी एका प्रकारातील चार कवितांचे संकलन करून त्यावर भाष्य लिहा.
 मराठी, हिंदी, इंग्रजी अनुवाद / पारिभाषिक संज्ञा / मराठी प्रमाण लेखनाचे नियम / तत्सम, तद्भव, देशी, परभाषी शब्दांचे संकलन इ. अपेक्षित आहे

सत्र दुसरे- द्वितीय भाषा (S.L.)

अभ्यासपत्रिका II

एकूण तासिका= ५५
गुण= ७५

॥ बी.ए./बी.कॉम/बी.एस्सी व इतर प्रथम वर्ष- द्वितीय भाषा मराठी ॥
अभ्यासपत्रिका- २- “साहित्यगाथा” भाग २

गद्य विभाग:

२० तासिका

१. छ. शिवाजी महाराज (पत्र)- रयतेस काडीचा अजार
द्यावया गरज नाही
२. डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर- तव्याचा जाय बुरसा, मग तो
सहजचि होय आरसा
३. आनंदीबाई शिर्के- सांजवात
४. दुर्गा भागवत- जेष्ठातले पहिले मेघमंडळ
५. श्रीनिवास कुलकर्णी- मृगजळातल्या यक्षघराला
६. मधुकर केचे- डॉ. पंजाबराव - एक जमाखर्च
७. द.मा. मिरासदार- माझ्या बापाची पेंड
८. जयंत पवार- टेंगशेच्या स्वप्नात ट्रेन

पद्य विभाग:

१० तासिका

१. संत नामदेव : दोन अभंग
२. संत कान्होपात्रा : दोन अभंग
३. सावित्रीबाई फुले- जोतिबास नमस्कार
४. आनंद यादव- माय लेकरं
५. लोकनाथ यशवंत- एका मोर्चाचा शेवट
६. फ.म. शहाजिंदे- कवितेचे मानधन
७. सौमित्र- ही वही

व्यावहारिक मराठी:

१० तासिका

१. कार्यालयीन पत्रव्यवहार
२. इतिवृत्त- टिप्पणी
३. कार्यक्रमाचे संयोजन, सूत्रसंचालन

गुणविभागणी/ श्रेयांक

अभ्यासपत्रिका- साहित्यगाथा भाग-२ - ७५ गुण (०३ श्रेयांक)

घटक ESE

गद्य विभाग- दीर्घोत्तरी पर्यायी स्वरूपाचा एक प्रश्न : १० गुण

पद्य विभाग- दीर्घोत्तरी पर्यायी स्वरूपाचा एक प्रश्न : १० गुण

व्यावहारिक मराठी- दीर्घोत्तरी पर्यायी स्वरूपाचा एक प्रश्न : १० गुण

बहुपर्यायी वस्तुनिष्ठ प्रश्न-

यात गद्य विभाग ०५ प्रश्न, पद्य विभाग ०३ प्रश्न आणि व्यावहारिक मराठी ०२ प्रश्न विचारले जातील. १० गुण

टीप- अभ्यासपत्रिकेतील दीर्घोत्तरी प्रश्न ज्या घटकावर विचारले जातील ते घटक वगळून अन्य घटकावर वस्तुनिष्ठ प्रश्न विचारले जातील.

अंतर्गत मूल्यांकन गुणविभागणी- CA १५ तासिका

संभाषण कौशल्य विकसनासाठी- १५ गुण

यात चर्चासत्र (सेमिनार)/गटचर्चा/साहित्य घटकावर भाष्य इ.

लेखनकौशल्य, शोधन व संशोधनवृत्ती विकसनासाठी- २० गुण

यात एखाद्या कार्यक्रमाचे वृत्तांत लेखन/विशिष्ट विषयावरील (कृषि, शिक्षण, सौंदर्य प्रसाधने, वाहन, जनहितार्थ, भ्रमणध्वनी इ. क्षेत्र)जाहिरातीचे संकलन/विविध वृत्तपत्रातील अग्रलेखांचे संकलन.